

Изази сваке
недеље.

ПРЕТПЛАТА СЕ ШАЉЕ
НАПРЕД УРЕДНИШТВУ.
УРЕДНИШТВО ЈЕ У БО-
ГОСЛОВИЈИ.

СИОН

ЗА СВЕ СРПСКЕ КРА-
ЈЕВЕ СТАЈЕ НА ГОД.
60 ГР. ИЛИ 6 ФОР. НА
ПО ГОД. 30 ГР. ИЛИ
3 ФОР. НА ТРИ МЕС.
15 ГР. ИЛИ 1 ФОР. И
50 НОВ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА ОД
НЕРЕДОВНИХ ДОПИС-
НИКА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

ЛИСТ ЗА СВЕШТЕНИКЕ, ВАСПИТАТЕЉЕ И РОДИТЕЉЕ.

Издаје и уређује проф. БОГОСЛ. АРХИМ. НЕСТОР.

Ћирил и Методије.

Слава бугарске омладине и пустословље Пелагијића

(11. МАЈА ОВЕ ГОД. У БЕОГРАДУ.)

»Религија је ланац, који веже
земљу са небом.« (Омир.)

Божанствена реч „религија“ садржи у себи све дивоте и красоте, ка којима тежи наш непомућен разум, наше непокварено срце, наше чисто осећање. Прекините овај ланац који веже човека са Богом, небу са земљом, — човек и васијона остају онда загонетка, коју нико не би био у стању одгонетати. На свету све твари достижу свога савршенства и своје цељи, следујући само једином нагону природе као вечитом за њих закону. Но једини само човек, па разгледали га у мајушној колевци, где он пишти, кмечи и вапије о помоћи к нежној мајци својој, или га разгледали у његовој пуној снази и зрелости, или напоследку у његовој седеој, ладној, изанђалој старости — вавек је неподмирен, вавек је празан у срцу и далеко од својих жеља, ако нема вере, ако само нема наде *у будући живот*. Велики људи, који одистине (а не мнимо као Пелагијић) обиђоше зему у накрст, који прегледаше и пучине леденога мора, и густе шуме африкан-

ске, једногласно тврде, да нема народа под сводом небеским, који незна о Богу, који неуправља свој живот по законима морала и неудешава своја дела и своје одношаје према својима и ближњима по некој унутрашњој *нарочитој* заповести. „Човек, вели Тертулијан, рађа се побожан; шта више његово одгајање није ништа друго до развиће хришћанске религије, која му је богом у душу задахнута још у утроби своје мајке.“ Да споменемо неколико славних људи из различних нација и различних времена, како сви једногласно у овом правцу говоре и тврде. Хришћанске светитеље и велике мужеве апостолске ми ћемо овде изоставити, јер овим чланком нишанимо на човека, који у њих неверује. То сведочи мантија, коју је он са својих леђа скинуо и под ноге бацио то сведочи крст, кога је он од својих груди одтурио.

„Ја сам мислио, пише Ж. Ж. Руссо, да човек и без религије може бити добродетељан, но време и искуство доказаше ми, да сам био у заблуди. С тога данас свечано исповедам, да човек без религије неможе бити ни поштен ни добар.“

Научењак Поне ставља овакво питање: „дал' би могло да опстане дуго једно друштво, које би било склопљено од самих безбожника,“ па на ово одговара: „ако је могуће да шака песка, без воде и без креча, може у отвореном пољу опстати у пркос силног ветра, онда и друштво безбожничко може да се одржи.“

„Тако звана чиста, експериментална философија, или — ти материјализам, пише госпођа Стаљ, преобраћа мисао у чувственост, морал — у личне интересе а сву природу — у механизам.“ Овим речима она живо црта сву зграду данашњих материјалиста, који грде све што је ван домаћаја њихове науке заборављајући да материјализам, по науци Волтера, врбује у своју војску само прашчиће Епикурове.

„Ствар чудновата, виче Монтескије, мислио би човек да је предмет религије блаженство само онога света, а она у исто време руководи нас к срећи и овога света.

„Поштенoм човеку жаo је, пише Карамзин, кад види да ко слeпцу истргне штап из руку; а да како мора гледати на оне, који иду на то, да истргну из срца човекова религију, — ову нашу највећу потпору на свету?“

Чувени *Ренан*, кога тако преузноси млађи параштај за његове антихришћанске идеје и који је у ово најновије време написао неки *Роман* о лицу Исуса Христа и његових апостола, па ипак је тај роман завршио овако: „Исус је највиши стуб међу свима стубовима, што показују човеку одкуда је никао и к чему треба да тежи. Ти си, вели он Исусу, главни камен у темељу човечанства и да се твоје име избрише у овоме свету — свет би се потресао до темеља. Између тебе и Бога неће бити више разлике. Прави победноче смрти! почни владати царством твојим, где ће, док је века, ићи за тобом *твоји верни*, оним царским путем, што си га ти прокрчио!“

Ослањајући се на ову непобитну истину, сви законодавци још пре Христа највише су обраћали пажњу на то да учврсте веру народњу и строго су казнили безбожнике и рушиоце народње светиње. Алкивијад н. пр. у Грчкој и Клавдије и Риму — горко су искусили за своје безбожништво. Докле је религија била на чврстом темељу код Грка, непријатељска нога није се могла ни згрејати на поноситом земљишту грчке. А чим завлада безбожништво, чим искрсоше *Терсити* и *Тајде*, на мах бедна Грчка подпаде под Римски јарам.

Рим је био славан и у своме крволоштву докле су победницима конзули на капитолиуму приносили жртве Богу. Али кад на престо римских ћесара заседоше *Месалине*; кад Лукреција око̀ло својих гусала скупи римску младеж, те је научи, да *народње светиње, заслужне људе и богове своје* изсмејава, — намах паде и Рим са свим својим легионима.

А наш народ зар неискazuje у једној својој песми узроке наше пропасти на косову, кад овако о једноме цару ондашњегa доба пева:

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

„Докле царе за совром стојаше,
Своју славу гологлав служаше
Дотле њему на десном рамену
Његов светац Аранђел стојаше
По образу крилом миловаше;
А кад царе за трапезу седе,
Расрди се свети Аранђео
Уд’ри цара крилом по образу
Па отиде из царева двора.“

Да, знао је наш народ а зна и сада да је дан славе, један свечани акт религиозни којим Србин у лицу ма ког светитеља, јавно исказује своју веру, своју службу према Богу великоме — саздатељу нашем и податељу свију блага. С тога дан, кад се код нас *слава* слави, и био је и остаће дан најсвечанији. Непријатељ, крвник, туђеверац, кљаст, слепац, или ма ко да уђе у кућу Србина на дан његове славе, Србин ће га учтиво дочекати, угостити, па ако је у стању још га и даривати. Дан *славе* разоружава осветнике, измирује крвнике, повраћа мир и љубав у фамилије, јер свако знаде да славећи свеца слави тиме Бога истинскога — Бога *мира и љубави*. Узнемирити Србина на дан славе његове и изсмејати весеље у дому његовом — то је толико колико дарнути у суштину вере и највећу светињу његову; од ове увреде веће увреде нема за хришћанина! И Пелагијић — овај разархимандрит босански — нађе се да баш овакву увреду учини омладини бугарској на дан наше свесловенске славе Ђирила и Методија!

Омладина бугарска у Београду славила је славу Ђириду и Методију; на славу позвала многе госте, спремила кољиво, позвала свештеника да освешта водицу и приредила лепу беседу коју је један од другова њихових на велико одобрење гостију изговорио. На ту беседу од стране бугарске омладине одговорио је професор Васиљевић у име Срба који су ту на славу дошли. Одмах после ових братских поздрава и обмене мисли између Бугара и Срба, — наједанпут стакне се Васо Пелагијић и громоуцателно разгица се против такве славе сло-

венским светитељима. „Каква слава Ђирилу и Методију?! То су мантијаши! узвикаваше овај — „*ни наш ни ваш*“ јунак од новијег доба па зашто да их слаavimo? Да слаavimo *богомиле*, — то разумем и то хоћу“ (ваљда с тога, што су по његовом мњењу, одрицали аукторитет власти и у држави и у цркви)?

И тако Ђирил и Методије, који дадоше азбуку словенску и преведоше нови завет на наш старо-словенски језик, те тиме у једно тело споише и очуваше *веру, језик и народност* нашу, не заслужују — по изреци Пелагијића — да се славе! Но ако игде, то баш овде по изреци псалмопевца „*Солга неправда себѣ*.“ А не пева ли, драги разтрижниче, о преводу Ђириловом и његовом језику наш Мушицки овако:

„ наш је да!
Отчева наших свет останак,
Штит наш у цркви, и штит по свету.“

А није ли чак и папа Римски Адријан 868-ме године благословио рад и превод светог Ђирила и Методија и својим рукама *наш старословенски превод св. писма* у Риму положио на свету трапезу као дар и благоугодну Богу жртву? Неуздижу ли хвалом до неба дела св. Ђирила и Методија знаменити Европски филолози — Добровски, Кошитар, Балтке, Шлецер и многи други а већ и да неговоримо о нашим?

Но шта ми питамо, шта ми доказујемо? Као да ово незна Пелагијић, — онај Пелагијић, који зна да пише посланице царевима, краљевима, патриарсима, општинама, па чак и српкињама! Који путује у накрс целога света и издаје такве књиге, у којима открива нове мисли и у политици, и у хемији, и у дијететици и у хиџијени — накратко, који зна све и свашта, и зна далеко другче него што сви научењаци до сад знаду.

Није дакле могао он незнати о заслуги словенских просветитеља Ђирила и Методија, као што није могао незнати ни о отровном, убиственом и по душу и по тело *ананизму*, па и пак га у свој књизи „*Путовање у накрст света*“ препоручаје нашој младежи. Но он је и у овоме био доследан

себи и својој политици, као што је и у свему другом, а на име:

Изсмејати, омаловажити, унизити све, што спада у област вере и морала хришћанског, па тако доказати да је за његово разархимандритство криво хришћанство а не он сам — то је како ми схваћамо главна засад радња и задаћа Пелагијићева.

Да, ми верујемо да су Тирил и Методије послужили Пелагијићу тек за предлог, а главно да му је било — омаловажење хришћанске славе и побожне ове светковине. Јер овакви насртај на светитеље не беше гди на путу или у кафани, или на послетку и у штампи, већ то беше баш на месту, гди се слава слави, гди још стоји свештеник са крстом у руци, гди још јасно гори благодарна свећа, коју пали омладина бугарска у част наших словенских светитеља и гди многобројна публика присуствоваше.

Пелагијићу! Докле ћете тако?... Докле ћете враћати Србији *немило за драго?* Ако се небојите вере, ни цркве, ни њених светитеља, којима сте ви већ окренули леђа; ако се не бојите ни наше дуготрпељиве духовне власти, ни грађанских закона, који за јавно хулење на веру и измевање њених обреда казне и до две године затвором и у ком случају сама полицајна власт може стати тужитељем, ако већ предлажете да се нико неће наћи који би формалну тужбу против вас подигао; — ако се велимо свега овога не бојите, то убојте се великих свесветских умова нарочито Волтера, кога ви по своме правцу морате поштовати, и који с погледом на неблагодарне овако вели: „ја сам увек мрзио на неблагодарност а мрзим и сада. Кад би ми и сам ђаво учинио неку услугу, ја би и о његовим роговима морао добро говорити.“ А Србија је вама доста учинила и чини.... Време је да и у збацивању свога чина са себе изађете онако с отвореним писмом, па да и у томе признате своју заблуду, као што сте ово дана у „Будућности“ признали многе друге своје детињарије, а не да за љубав те грдне своје погрешке на-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

падите на веру и светињу свога народа, којој и ви имате да благодарите ако не ни зашто друго, оно бар за то, што још имате међу нама станка и опстанка.... Р.

Пројект о побољшању материјалног стања, нашега свештенства.

(НАСТАВАК.)

II.

Све нека буде усвојено овако како предлажемо, свештенство ће имати извесно само овај добитак: примаће уредније своју заслугу, но то је још мало да га сасвим утешу. Иза веселих и здравих година наступају сваком године немоћи и старости. За тај случај наше свештенство стоји као нико његов. Док је пона млади здрав, док трчи и служи — и Боже помози; али кад болест одузме моћ, кад га старост учини неспособна за службу, он нема понекад где ни да наслони главу, а ако још рано умре, онда су му деца обично пуке сироте.

Мисао о установљењу фонда за остареле, изнемогле свештенике и за њихове удовице и сирочад, није мисао нова; народ српски је већ и делом дао доказа колико је склон одазвати се тој невољи својих свештеника. Вама, господине Министре, а и другој господи на влади, биће познато све што је претходило у овој ствари. С тога ми нећемо и не можемо упуштати се далеко у ово питање, него сматрајући и њега као један између услова за побољшање свештеничког стања, изјављујемо, да би било и праведно и достојно, да се, сагласно с ранијим свечаним изјавама, одвоји из касе једна довољна сума као зачетак фонду за издржање остарелих и изнемоглих свештеника, и свештеничких удовица и сирочади. Сума та, да се томе фонду остави без интереса дотле, докле он не би био сам у стању да се издржава. Наравна ствар

да би, тога ради, било потребно час пре приступити к припреми закона о томе, како би се првој народној скупштини могао поднети и тај пројект.

III.

Старајући се овако о материјалном стању свештенства-комисија се подједнако бринула како да се и његово морално и знанско стање узвиси. Сумње нема, да је нашем свештенству потребно шире и темељитије образовање; а сумње нема да би тако високо морално и знанско стање свештенства отворило му већи кредит у народу, увећало његов утицај и било извор многим благодетним последицама за прву и за морал у народу.

С тога је комисија мишљења: да се у Богословију одсад примају само они младићи, који су свршили најмање целу гимназију.

У тој цели част нам је поднети вам овде под пројект, којим се мења дојакешњи § 13. о устројству Богословије. Равним начином желети је да у нашој Богословији не само радна снага, него и распоред предмета и свега рада буде тако удешен, како ће из тога завода излазити младићи, с једне стране темељни у свима истинама своје вере, с друге стране пространо и истински обавештени о савременом стању наука, а исто тако и до ситница упознати с посебним стањем нашега народа, његове цркве, и свију прилика, које су се током историје створиле на српском земљишту.

IV.

Али баш и кад будемо срећни, да нам школе дају тако потпуно спремне кандидате за свештеника ипак ће, по људској немоћи, бити потребно настојавати, да сви чланови тога одабранога тела животом својим светле у народу и да се свуда и свагда понашају онако, како приликује њиховоме чину. Излази дакле даља потреба та:

WWW.UNILIB.RS *Постарати се за услове црвиће дисциплине.*

И у овом комисија само даје овако општи израз својему искреноме убеђењу а не може да се упушта у детаљисање те идеје, једно што та ствар тражи дужу и пространију студију, а друго што она не осећа у себи ни довољну снагу за тај стручни рад.

V.

Усвајајући класе за давање помоћи из фонда свештеницима, ми смо били ради да се претходно свакад разазна појединце стање свакога из 6—700 свештеника, да се из ближе позна моралност и друге прилике у толико исто парохија у Србији. Посао овај, и ако се види на први поглед прост, у самој ствари је врло тежак, нарочито за оне, који буду имали да дају те класе. За то смо ми, желећи с једне стране, наћи што више начина, да се те класе дају најдостојнијима између достојних, а с друге помоћи гос. архијерејима како би избор њихов увек падао као што они и сами желе на најодабраније, нашли за добро дати приступа и световноме свештенству у архијерејски сабор. Додатком § 81. закона о цркв. властима који вам овде под 3) предлажемо имали би добити место у архијерејском сабору четири свештена лица из сваке епархије по једно, које епархијско свештенство избере.

Уздићи овако отачанствено свештенство на висину, на којој су црквена светила — архијереји — било би за цео свештенички ред достојно одликовање за преосвећене архијереје извор и повод искрене захвалности и уважања; а за интересе вере и цркве неоспоран добитак.

Зближење ово међу архијерејима и јерејима у највишем духовном сабору, послужило би првима да непосредно добијају обавештење о свему што би се тичало свештенства и његових одиошаја у народу, а друге би опет очигледно осведочавало о очинској бризи архијереја, те би тако живље и преданије настојавали да се и уводе у живот све благе њихове намере.

(СВРШИТЕ СЕ.)

Историјски развитак српске цркве

(СВРШЕТАК).

Данило је био у Црној гори митрополит све до 1735. год. и за његове владе, борили су се више пута Црногорци храбро и срећно с Турцима¹⁾.

По смрти Даниловој, прими управу над Црном Гором, Његов синовац, митрополит:

11., *Сава* Петровић, ког је завладичио митрополит српски Мојсило Чурла, онда кад је у Црну Гору доходио. Сава је био човек слаб и невешт, па зато се за његове владе није скоро ништа знатно у Црној Гори догодило, осем омањих бојева, који се по готову нису ни прекидали у Црној Гори. Нужде цркве и народа црногорског у оно време, принудиле су га, те је поради милостиње ишао чак и у Русију.

Још за живота Савина, буде за црногорског митрополита посвећен 1750. године:

12., *Василије Петровић (Пламенац)*. Њега је завладичио патр. Пећски Атанасије II. Те исте године, 15. Марта, исти патријар, послао га у Русију поради милостиње. Као архимандрит, он је ишао у Аустрију, да донесе утвари црквене, које је патр. Арсеније са собом однео. У опште, митр. Василије, много се старао о добру земље и народа. Неслоге, које се за време његова управљања изродиле међу поглава-

¹⁾ Ibid. Као што се види из писма патр. Арсенија III., митрополија црногорска имала је под собом за време Данилово, ове области: "... првкс црња гора, и племк гръбалъ, пашроевића, крѣтоли, лшунца, и град Баръ градъ Свхдари, и градъ зичињ и градъ подгорица, и жабљакъ, и къ племе Зета и Кучи, Вѣсоевиће крѣтопожиће, пипери и белошклицѣ, Сѣвсеми кароши и сѣли иезрѣлини... Сама митрополија, звала се је **скендеријска**: „Данила, пострижника четиньскаго... поставихом его къ боголюбственисом Степени архиренскомъ, да къспринимтъ више нмъенъ испарнију глаголемзю скендеринскзю.“ У Милутиновића, стр. 31. (3.) Ист. Срп. Нар. за школе, 1866. г, стр. 136.

рима, утишо је и разбио је Турке, који су са 40.000 војске кидисали били на Црну Гору.

Он је још знатан и као историк. Бавећи се у Русији поради народних послова, кад је оно ишо милостињу да купи, изда своју „*кратку историју Црне Горе*,” која је наштампана у Москви 1754. год.

Тумарајући тако по свету и тражећи помоћи свом народу и земљи, он се затече 1766. године Марта месеца у Петрограду, гди и умре.

Те исте године, кад је митр. Василије умро, уништено је и патријаршество у Србији. У то време митр. Сава Петровић још је био у животу и на сву прилику он је после смрти Василија на ново заузео у Црној Гори место митрополита. Њему се сада и обрете за помоћ они српски архјереји, које је патријар цариградски у договору с Турцима 1776 год. сврго са њихових катедара, а на место њих, понаместао архјереје грке — фанаријоте¹⁾. Сава, наравно као човек слаб а сада још и у годинама, чинио је онолико, колико је само могао.... С тога је и власт поглавара црногорског, коју је он по смрти Василијевој на се примио, била у једно време у великој опасности.

Десило се тако, да баш у јесен те исте године кад је митр. Василије умро у Петрограду, појави се у Бокељском приморју, некакав необичан човек *Шћепан Мали*. Користећи се смрћу митр. Василија и слабошћу заоставшег у Црној Гори митр. Саве, он употреби згодну прилику и изда се црногорцима за руског цара Петра III. Црногорци, који су вазда гледали на Русију као на своју заштитницу, поверују речма Шћепановим и признаду га за свог владоаца. Шћепан видећи да је народ на његовој страни, пресели се у Црну Гору и узме у своје руке сву власт. Он је био човек строг и правичан, зашто су га Црногорци јако волели и поштовали. Његово се име чуло на далеко, а Турци су се њега највише

¹⁾ Гласник књ. V. свес. XXII. стр. 357.

бојали. Сам султан Мустафа III. намисли завојштити на Црну Гору; дигне велику војску и од три стране удари на Црногорце (Августа 1768. г). Но Црногорци одрже мејдаи и узбију сву Турску силу.

На неколико година после рата Русије с Турском, убије из потаје неки Грѣ Шћепана малог (1774). Он је у Црној Гори оставио после себе леп спомен. За њим, год. 1782. умре и митрополит Сава Петровић. Тјело његово сахрањено буде у м. Стањевићу, а на његово место изберу црногорци за митрополита његовог синовца:

13. *Св. Петра I.* (Његуша). Он се није одма завладичио, него тек године 1784. изабран је био за митрополита Црногорског. Њега је завладичио аустријски митрополит, знаменити Мојсило Путник, у Карловцима 14. Марта исте године. Он је одвећ знатан владалац Црногорски, који се више пута срећно борио с Турцима. Угледајући се на свог предходника и стрица и он, одма чим постане митрополит оде у Русију, али тамо зло прође; јер не само што не могне доћи до царице Екатарине II., него је шта више принуђен био да остави Петроград и да иде из Русије (1784.). Узевши у опште, митр. Петар I., који је данас толико поштован код народа, да се данас њиме и сви Црногорци куну (*Светога ми Петра*“,) много је претрпео од Русије, а највише од завидљивог кнеза Потјомкина, коме митр. Петар I. никако није био у вољи. Тако 1803. год. хтео га је синод руски да збаци с митрополитства, али се сва Црна Гора томе успротиви и тако он остане и даље на свом месту. Па при свима овим незгодама, он је опет уважавао Русију и за њену љубав, без пушке је предао Аустрији Боку (1814 г.), за коју су Црногорци много своје крви пролили¹⁾.

За време његове владе (међу 1792—1796), присаједињене су к Црној Гори нахије: црнићска, бјелопавловска, пи-

¹⁾ Срп. Ист. за школе, 1866. г. 195.

перска и морачка. Умрѐо је 18. Марта 1830 год. кад му је било 81 година.

По његовој жељи, постане господар Црне Горе Раде Томов. Он се закалуђерио кад му је било 17 година, а завладичен је са највећом свечаношћу у Петрограду, год. 1833. лицем на Преображење. Као митрополит, управљао је црквом црногорском под именом:

14. *Петра II*. Његова је влада знатна с тога, што је се под њим утврдила слога међу Црногорцима, који су имали више бојева с Турцима и одбили их од својих граница¹⁾ Он је године 1831. присајединио Црној Гори нахију кучку. По највише је митрополит Петар II, познат у Српству, као одличан књижевник, а нарочито као народни пјесник. Његов „Горски Вјенац,“ који описује догађаје за времена Данила I. кад су потурице владале у Црној Гори, биће вавјек једини умни производ, који ће сјати у српској књижевности, као најскупоценији камен у круни царској. Поред осталог, написао је још и „*кратку историју Црне Горе,*“ штампану у „Грлицы“ *календару црногорском за 1835. год.*

Он је био последњи митрополит, који је уједно био и владаоц у Црној Гори. Умро је 19. Октобра 1851. године у најбољем добу свог живота. Српство је у њему изгубило много....

С њим престаје и народна теократија у Црној Гори. Премда је кнез Данило, који је заступио митр. Петра II. и отишо био у Петроград, у намери да се тамо закалуђери и дао као духовни пастир управља народом црногорским, а отуда није дошо као владика, већ као кнез црногорски. Традиција народна о јединству власти, која је тако дуго живела у памети народној и освештена била историјом, изгубила се одма, чим су Црном Гором почели управљати кнежеви, као светски поглавари. Шта је управ побудило руског цара Николу I., да одврати младога Данила од његове на-

¹⁾ Ibid. рад. 196.

мере и старог историјског предања народњег, као и то: дал га је у томе руководила каква себична жеља, која је била политичког карактера, ми не узимамо на себе, да то решимо. С наше стране, доста је и то, ако забележимо овде ову појаву, као одвећ важну с политичког гледишта. — — —

Данас у Црној Гори влада кнез, као управитељ народни а црквом управља митрополит, који је посвећен у Петрограду.

Овим ми завршујемо наше „покушаје“ о српској црквеној историји. У њима, као и у сваком делу људском, има много празнина, које ваља поунити и много, што ваља још исправљати и критички прегледати; али опет у главnome, они ће многима бити од користи. Ми нисмо ни мислили да напишемо потпуну историју српске цркве, јер за то, требало би колико времена, толико и други — удеснији — положај, од овога што га ми данас имамо. Свакојако, ми смо били морално обавезни према делу, а највише према цркви српској, као васпитаник духовне академије, да јој принесемо на олтар своју „жртву.“ Овим је сада наша обавеза испуњена, бар у онолико, у колико је то могуће било тражити од једног члана цркве српске; па зато ми сад остављамо перо, молећи све који за нама пођу „да нас не осуђују, већ нек управљају оно што је погрешно, и нек допуњавају оно што није казато.“ —

С. Никетић.

Поглед по свету.

Француска. У овој храброј али несложној земљи ствари политичке неизгледају најбоље. Пад министарства Брољева и устројење новог министарства сад највише занима публику: Брољевци обрели су своју помоћ Махмахону, који заиста јамчи за одржање реду, али га супарници обеђују, што још стоји у тесној свези с монархистама. Неки пак пишу да ће Махмахон подићи на престо сина разцара Наполеона трећег; због ове лукаве измишљотине већ се води жестока политика међу новинарима.

Шпанија понешто напредује у своје унутрашњем уређењу после ослобођења града Билбоа, ког су толико недеља бомбардовање чете карлистичке. Главни војсковођа *Конка* мисли да пренесе војну у Навару, и тако једним одличним ударцем да порази карлисте. У колико ће он потврдити свој маневр, скоро будућност показаше. Из Мадрита пишу: да Серано тражи да успостави монархију, и да је ступио у преговоре с књажевском фамилијом Хохенцолерна. Још одавно су јавиле неке новине да Бизмарк намерава поставити на шпањолски престо једног Хохенцолерна; ако Серано заиста сад на ту тему ради, он једино подражава тежњи берлинског двора, који се свакојако боји освете француске и с тога гледа да се осигура на време.

Немачка мирно уводи у дело своје нове црквене законе; епископе неподложне апси или прогони, и од неутралног књажества Луксенбурског оштро захтева да ово протера језовљане, који су под заштиту дошли.

Аустрија од неког се доба живо заузима за ствари босанске. *Фатерланд* и *Кирхенцајтунг* у томе погледу доносе читаве чланке, и веле, да би требало свакако присајединити Босну Аустрији и подићи католичанство, које по њиховом мњењу једино је у стању да усрећи разне расе на истоку. Ова су два листа са свим клерикална, органи свештенства и окореле аристократије, која неће да се стави на чело нових честитих идеја, него упорно супрот стоји сваком моралном и стварном напредку бедних народа, на истоку.

Маџарска Застава доноси вест, да ће се наиме 300 породица српских из Бечкерека преселити у нашу Србију. Глад и друге незгоде принуђавају ову нашу задунавску браћу да се поврате на своја стара огњишта.

Хоће ли на то пристати маџарска влада?

Г Л А С Н И Қ.

Дар цркви Жежевичкој.

Г. Василије Мадаревевић члан апелац. суда, заједно са побожном супругом својом Пајком, приложио је цркви Жежевичкој лицем на Цвети ове године четири масивно-сребрна кандила у вредности 100 дуката.

Дар цркви Подгорачкој.

Г. Јанко Јовановић трговац из Подгорца поклатио је цркви овој у пр. месецу једно звоно у вредности 39 дук. пец.

Дар цркви Вуконској.

На предлог г. Петра Стефановића пароха исте цркве: да се цркви овој, која је оскудна са свештеним утварима, учине од стране парохијана неки прилози, парохијани одазваше се добровољно и учинише овај прилог: Јеремија Брдаровић из кожухца један крст у вредности 7 дук. ц. Васиљ Ранисављевић један петрахлџ у вред. 140 гр. Миринко Томић из Бељена *са својима* једну одежду у вред. 8 дук. ц. Живко Лукић из кожухца једно јеванђеље у вредн. 4 дук. ц. Живко и Станко Лукићи један барјак од 7 дук. ц.

Дар цркви Неготинској.

Миланка, удова почившег Милоша Стојадиновића из Неготине, а поклонница Гроба Господња, при поласку своје у Јерусалим поклонила је цркви Неготинској 20 дук. ц.; а по повратку своје из Јерусалима поклонила је истој цркви једно Јеванђеље сребром оковано у вредности 46 дук. ц.

Свештеници и тутори помепутих цркава, поред усрдне душевне благодарности изјављују и на јавности приложницима овим своју топлу захвалност. —

Н е к р о л о г.

Свештеник цркве Грачачке Михаил Аћимовић после кратког боловања престао се у вечност 9 Маја ове год. навршив 59-ту годину свог живота.

Покојник је оставио иза себе 5 синова од којих један је свештеник, двојица су учитељи, један у министарству иностраних дела званичник, а један земљеделац код куће. Како нам јављају, он није имао више до 100 кућа парохије. Но трудољубивост и штедња, што беху главне црте његова карактера, дале су му могућност да своју децу школује а и сам да пристојно своје звању и положају живи међу браћом.

Љубав коју је он заслужио и уживао међу својим парохијанима, најбоље се огледа у оном догађају, који се десио с њиме у 1849-тој години, кад га оно чувени, петнајестогодишњи ајдук Јаков Рудоничанин беше осудио на глобу 40 дук. ц., и кад парохија ову суму добровољним прилозима плати за њега, за свога пароха.

Мир нека је праху његовом а блажени покој души његовој!